

GRINDABERGET BARNEHAGE SA

ÅRSPLANEN 2018-19

VISJON

Alle skal bli møtt med kjærlighet
og oppleve tilhørighet

VERIDENE:

Ivaretagelse

Undring

Anerkjennelse

Ansvarlighet

Kjærlighet

«Kjærlighet har mange sider. Den har med våre *følelser*, våre *holdninger* og våre *handlinger* å gjøre.

Slik jeg ser det, er kjærlighet først og fremst en grunnleggende entusiasme, en glede og en takknemlighet for at en annen person er til og at vi får *være sammen*»

Teresa K.Aslanian

(fra boken «kjærlighet som profesjonsutøvelse i barnehagen»)

Emosjonell intelligens

- Evnen til å oppfatte og forstå egne og andres følelser
- Evnen til å sette navn på og skille mellom ulike følelser
- Evnen til å håndtere sine egen og andres følelser

Hva særpreger mennesker med høy EQ:

- Finner nye og kreative måter å takle utfordringer på, motivert til å se ting fra ulike synsvinkler, villig til å lære nye ting
- Er bevisst sin styrker og svakheter og at det alltid er rom for forbedring, god selvfølelse.
- Veldig empatisk, ser muligheter og kan se de lyse sidene av en situasjon
- Nysgjerrige på å se og lære om nye ting - og mennesker
- Finner balanse mellom å være hardtarbeidende og ha det gøy
- Vet at ingen er perfekte og gjør så godt de kan, stor vilje til å forbedre seg
- Utvikler et ikke-dømmende menneskesyn

Vårt hovedoppdrag

Vi ønsker å møte hverandre med et ikke-dømmende menneskesyn, slik at

- barna kan utvikle en god selvfølelse
- barna kan utvikle en god selvtillit
- barna kan oppleve at de betyr noe godt i et vennskap og felleskap
- barna kan utvikle en nysgjerrighet på seg selv, -og de og det som er rundt seg

Om oss

- Privat foreldredrevet barnehage, oppstart nov-1996
- Beliggenhet: På Gullhaug, Bærums Verk
5 min unna skog, jorder og gårder
- Organisering: 3-4 avdelinger
Trollstua 14 barn 1-3 år m/ 4 voksne (2 ped)
Tyttebærtua 14 barn 1-2 år m/4,6 voksne(2 ped)
Fiskedammen 25 barn 3-5 år m/4-5 voksne(2 ped)
Frisluftsgruppen: ½ Fi-gruppe annen hver uke.
Faste voksne på Sabeltann og Fragler, følger ute og inne

Vi deler inn barna på avdelingene i mindre grupper.

Åpningstider

- Vi åpner kl.7 på Ty og Tr og kl.7.15 på Fi
Åpningstid 10 timer.
  - Oppholdstid barnehageplass: 9,5 t
  - Anbefalt tid: en arbeidsdag, ca.8 t 😊
  - Forskning: Barn har mest av stresshormonet etter kl.15.
    - hvile/ro i barnehagen vårt ansvar
    - hente tidligere *hvis/når det er mulig.*
- F.eks: En bringe og en hente

Hva styrer oss utenifra?

- Styringsdokumenter (Barnehageloven, Ny Rammeplan, st.meldinger)
- Føringer fra stat og kommune
  - Barnehagemeldingen 2015-2025
  - Kvalitetsplan for Bærumsbarnehagene 2018-21
- Styringsorgan (styret, SU, foreldrene, personalet)
- Utviklingen i Grindaberget barnehage
  - Prosjekter – ”den røde tråden”
  - Publikasjoner og foredrag
  - «Kvalitet og etikk i Grindaberget barnehage»
  - ”Handlingsplan for å sikre et godt psykososialt miljø”
- Organiseringen – her og nå
- Årsplanen – progresjon
- Årshjul 1-2 år, 1-3 år og 3-5 år

Kvalitetsplan 2018-2021

Bærum kommunen

Den skal bidra til at det blir et likeverdige og enhetlige barnehagetilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre.

- Tidlig innsats, mestringsperspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i Bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses på som første trinn i utdanningsløpet, og lek, språk og god helse er spesielle faglige satsingsområder.
- Det utarbeides sentrale kvalitetsplaner for arbeidet i barnehagene.
- I den neste tre-årsperioden, beskrevet i *Kvalitetsplanen 2018-2021*, skal kvalitetsutvikling i det pedagogiske arbeidet foregå hovedsakelig innenfor områdene:
  - Psykisk helse
  - Språk
  - Bruk av digitale hjelpemidler

2018-19 i Grindaberget barnehage

- PSYKISK HELSE
EQ-utdanning (4 ansatte)
Fastholde vår handlingsplan
«Barn i risiko»
- LEK OG SAMSPILL
Egenledelse, felleskap
- SPRÅK
Standard for språkarbeid
- Fagområder
1-2 år – «Natur, miljø og teknologi»
1-3 år – «Kunst, kultur og kreativitet»
3-5 år – «Antall, rom og form»
- LEDELSE
lederteam, fastholdelse,
veiledning, inspirasjon,
refleksjon.

Økt relasjonskompetanse for de ansatte i samarbeid med EQ-institute

- EQ-institute:
2 pedagogiske leder :1 årig Relasjonsutdanning,
DL og 1 pedagogisk leder 3 årig utdanning (2.året)
- Refleksjonstid med ekstern terapeut, Arnt Sæther
- Kurs for oss, foreldrene her og på 1.trinn Gullhaug skole
- Veiledningsgrupper ped. medarbeidere (1 gang i mnd) med
DL + ped.leder
- DL veiledning nye ped.ledere 1 gang pr.mnd aug-des.
Annen hver mnd feb-juni

Kompetanseutvikling

- 6/7 pedagoger mål: minst to ped.l på hver avdeling)
- 2 fagarbeidere mål: minst en på hver avd.
- Sterkt lederteam, faglig og medmenneskelig
- 1 barnehagelærerstudent (ABLU)
- Veiledning internt og eksternt
- 1 årig utdanning på EQ-institute for to ansatte(10 saml.)
3 årig utdanning på EQ-institute for to ansatte (30 saml pr.år)
Mål: alle skal minst ha 1 årig EQ-utdanning
- Fagnettverk for DL og ped. ledere
- Kurs internt og eksternt (EQ-institute, kommunen, nettverk)
- Refleksjon internt og eksternt, terapeut Arnt
- Prosjektarbeid: utviklingsarbeid
- «Kvalitet og etikk i GB barnehage»
- Pedagogisk verktøy: ANERKJENNE, ØVE, FAST
«Den røde tråden»

Tilvenning for de yngste barna

De første dagene:

1.dag: Fra kl.9 til soving

2.dag: Fra kl.9-14/15

3.dag: Fra kl.9-14/15

4.dag: Fra kl.9-15

Vi anbefaler sterkt å sette av 5 dager til tilvenningen.

2. uke anbefales kortere dager, eks.kl.8.30-15

Foreldrenes rolle og oppgaver ved tilvenningen:

- * Være nær barnet sitt, leke med det
- * Ta kontakt med personalet og andre foreldre og barn
- * Sitte ved barnet når det spiser
- * Skifte bleie på barnet sammen med kontaktpersonen
- * Legge barnet i vogn sammen med kontaktpersonen
- * Når barnet sover: lime 4-5 bilder (tatt med hjemmefra) av nære pers/dyr i familien og skrive tekst på bilde av et «hus» som vi henger på veggen, samtale med ped.leder (evt. aug/sept)
- * Være der når barnet våkner
- * P.s Vi oppfordrer alle til å legge bort mobilen når dere er på avdelingen.

Grindaberget barnehage

Overgang hjem - barnehage

- Tilvenning og tilknytning hvor barna er sammen med foreldrene i barnehagen minst 4-5 dager.
- Relasjonsbygging voksne - barn, voksne – voksne, barn – barn.
- Trygghetssirkelen – Hvordan støtte barnet på best mulig måte? Trygghet, omsorg og nærhet.
- De 5 R`ene – Relasjon, ro, respekt, reaksjon, refleksjon
- Vi tilrettelegger for at barnet skal få en best mulig overgang mellom hjem og barnehage m.h.t rutiner og omsorg: møte, spise, stell, sove
- Vi tilbyr oppstartssamtale etter 3-4 uker

Foreldresamarbeid

Vi ønsker og trenger et tett, åpent og godt samarbeid med foreldrene.

- * Informasjonspakke før oppstart i barnehagen
- * «Nye-foreldre»-møte i juni
- * Foreldredeltakelse i tilvenningen (min.5 dager)
- Foreldremøter avd. vis i sept/okt
- Foreldremøte for 5 åringene: Overgang til skolen
- Kurs i sept: «Relasjoner med barn» v/Herdis Palsdottir
- Foreldremøte/temakveld i feb/mars
- Foreldresamtaler høst og vår
- Foreldreveiledning i grupper eller enkeltvis ved behov
- Kommunikasjon daglig i garderobe, MyKid, hjemmeside
- Fast tid for samtaler/tlf o.l med ped.l
- Foreldrerepresentanter i styret og SU
- Foreldre i dugnads- og festkomitè

Progresjon

- Vi øver på å ha «et forskende øye» sammen med barnet slik at vi kan møte det med refleksjon, kunnskap og utfordringer ut i fra barnets utvikling og behov.
- I avdelingenes årshjul, samt månedsnytt/Lotus-skjema hver måned, kommer progresjonen i vårt arbeid frem.
Hva er viktig å ha fokus på, på vår avdeling, med vår aldersgruppe og våre barns behov?

Fokus 1-3 år

- Det psykososiale miljøet
- Tilvenning og tilknytning
  - Trygghet, omsorg og nærhet
- Relasjoner
  - Mellom barn-voksne og barn-barn
- Lek – Læring gjennom lek og hverdagsaktiviteter
- Medvirkning: ta del med påkledning, spising, stell/toalett – og lek
- «Bravo – leken»
- Språk
- Natur, miljø og teknologi

Fokus 3-5 år

- Det psykososiale miljøet -Trygge barn - voksnes ansvar (fokus på inkluderende miljø)
- Omsorg
- Lek og samspill
- Hva gjør vi for å stimulere og utvikle samspillsferdigheter hos barna?
- Barns medvirkning, likestilling og likeverdi
- Realfag
- Språk
- Læring gjennom lek og hverdagsaktiviteter
- 5-åringene
- Friluftsgruppa
- Trafikksikkerhet
- Kunst, kultur og kreativitet
- Overgangen barnehage - skole
- Myk overgang mellom hjem og barnehagen (foreldresamarbeid)

Fokus 5 åringene

- Ekstra fokus på samspill, følelser og trygghet.
- Vi er 5-åringene!
  - sove i barnehagen (inne)
  - sove i gapahuken (Sætern gård)
  - dra på lengre turer (Eks.
  - mer ansvar/selvstendighet (sekk, klær, plassen min, hjelpe til å lage varm måltid)
- Viktig med her og nå!
- Jeg er en god lekekamerat
- Jeg er OK å være sammen med
- Myk overgang til skolen
- Fraggleklubben
- Jeg kan - og det jeg ikke kan, det kan jeg lære meg ved å øve
- Læring er gøy!

Friluftsgruppen 3-5 år

- Lek og gode opplevelser ute i naturen
- Ferdes ute i all slags vær og lærer om været (Regn, vind, sol, snø, is)
- Lærer å pakke egen sekk
- Lærer om dyr, insekter, fugler og vekster i nærområdet
- Lærer å ha respekt for naturen
- Opplever skogen i de ulike årstidene
- Lærer å spikke og snekre
- Bruke naturmateriale i leken (pinner, kongler, steiner m.m)
- Beveger seg i ulendt terreng og får bedre motorikk (åle, krabbe, snurre, henge)
- Klatrer i trær
- Hyttebygging
- Går på skøyter, har skilek og aker
- Tenner opp bål i skogen
- Bruker grillhytta på barnehagens uteområde
- Setter opp og bruker lavvo og presenning
- Setter ut insektfeller og lager terrarium
- Utflukter (Eks. Gapahuken, Utsikten, Gorillaskogen)
- Grave ned ulikt søppel på høsten . Graver det opp til våren og ser hva som er igjen.

Fysisk helse/omsorg

- **Kosthold:**

- Varm lunsj 3 ganger i uken med egen «kokk» og fire barn 4-5 år (opplæring i hygiene, hvor maten kommer fra, ulike smaker, kutter grønnsaker, legger på fat osv.)
- Nistepakke til turdag (onsdag)
- Smøring av vår egen mat til lunsj 1 gang i uken.
- 3-mat: frukt, knekkebrød, havregryn o.l

Se hjemmesiden: Varmretter som serveres

Kropp, bevegelse, mat og helse 1-3 år

- ”Gjennom arbeid med fagområder skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt” (Rammeplanen 2017)
- Den lille larven aldri mett
  - Trygghet og respekt for egne og andres grenser
  - Sunt og variert kosthold, øve på smaker og å spise selv
  - Bevegelse
    - Tur
    - Bravo
    - Hinderløype
    - Ute lek variert terreng/ inne lek
  - Kroppsforståelse, påkledning
  - Verbal og non-verbal kommunikasjon

Fysisk aktivitet 5 år

- Utetid hver dag i kupert terreng i b.h for alle barna, formiddag eller ettermiddag (skøyter/ski vinter) og mye utetid vår, sommer.
- De som sover, sover ute i vogner
- Turdag minst en dag i uken
- Gymsal på skolen for 4-5 åringer, en gang i uken
- Bravolek m/bevegelser, for 1-3 år (sept-nov, jan-mai)
- Friluftsgruppen ute/tur hver dag fra kl.9 -14.30.
(noe kortere på kalde/våte dager)

Egen gapahuk/bål plass i skogen

Skilek hver uke når det er snø

Overnattingstur ute og lengre turer sommer
m.m

Psykisk helse

- * Fastholde og utvikle relasjonskompetanse gjennom verktøy og kunnskap fra EQ-institute og handlings planen vår: *Det ikke dømmende menneskesyn*, tilknytning, fokusbarn, ICDP, Trygghetssirkelen, 5 om dagen, De 5 r'er, varige atferdsendringer hos barn krever varige atferdsendringer hos voksne, «røde og grønne tanker», Bravo-leken
- * Kurs/veiledning «Relasjoner med barn»v/Herdis Palsdottir
- * Følelser: "Steg for steg", "grønne og røde tanker", 5 om dagen, samspillskort, Bravo-leken, EQ-væremåte
- * Omsorg – Oppdragelse – Dannelse
Dannelse er mer enn oppdragelse: "Den viktigste ingrediens i en suksessformel, er å vite hvordan man omgås andre mennesker" Rooswelt

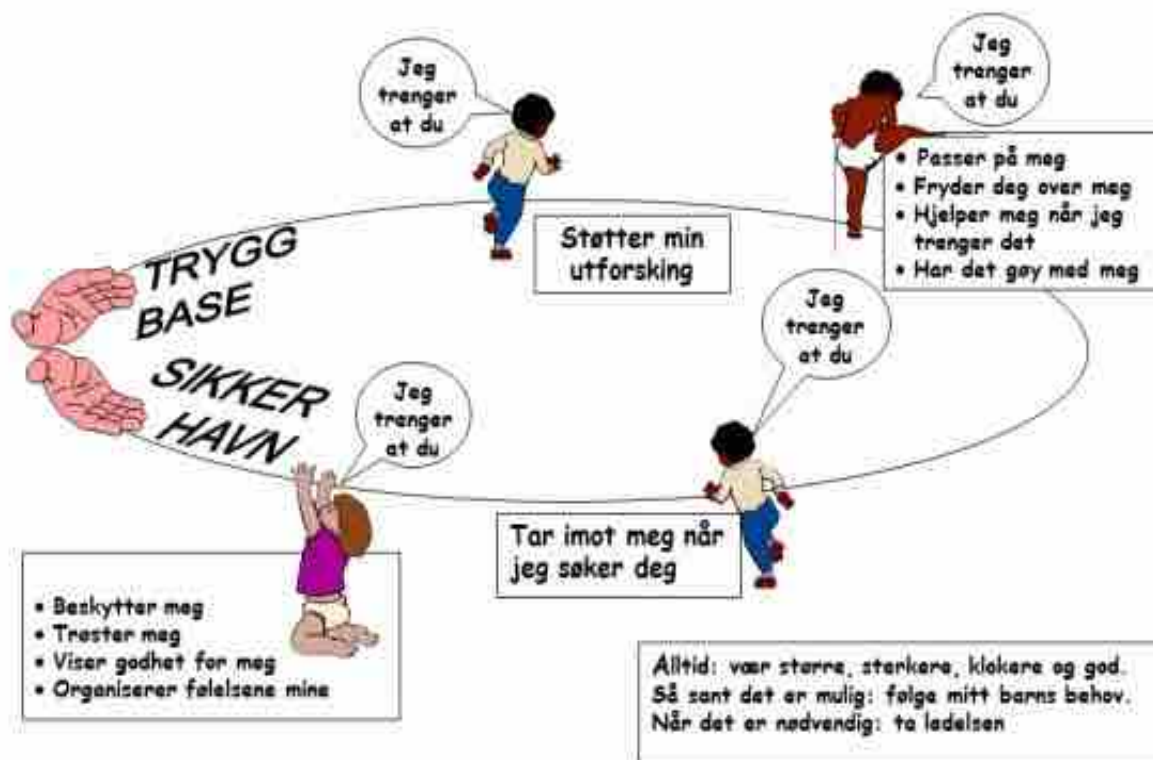

Psykisk helse/omsorg

- ICDP- bygge gode relasjoner til barn gjennom 8 pkt.
- Fokusbarn- for å sikre at alle barna blir sett og møtt
- Øke barns selvfølelse, empati/inkludering og sosiale kompetanse gjennom lek og samspill.
- I leken tør barn prøve å gjøre nye ting, utfordre seg selv. Det er der de får mulighet til å øve seg på å dele, samarbeide, forholde seg til andre og være en del av en gruppe.
- De utvikler språket sitt gjennom samspill med barn og voksne
- Vi snakker om hvordan vi er med/mot hverandre i lek, leser bøker, de voksne er med i leken og veileder barna.
- Foreldresamarbeidet er viktig. Hva dere snakker med barna hjemme om påvirker barnas holdninger. Det er viktig at vi samarbeider - hjem og barnehage.
- Fastholde handlingsplan mot mobbing/utestengelse
- Trygghetssirkelen (COS) – Hvordan støtte barnet mest mulig i lek?

Trygghetssirkelen

De 5 r'er

RELASJON

Bygge en god relasjon i "fredstid", barnet vil være "på mitt lag".
Jmf.8 punkter ICDP. Barnet lærer bedre og raskere i en god relasjon.

RO

Mantra: Jeg er større, sterkere, klokere – og GOD

Mantraet forutsetter en reflektert voksne med god selvinnsikt.

Større: Tar ansvar, planlegger, forbereder.....

Sterkere: En følelsesmessig styrke, jeg skal forstå barnet/se bakenfor, evnen til å regulere egne følelser, selv om barnet er "ute av seg", tåle det som blir sagt og gjort uten selv å bli et lite barn 😊

Klokere: Balanse i omsorgen. Være fast og samtidig god.
Autorativ voksen. Se bakenfor/fremover, lenger enn barnet.

God: Være vennlig, også i kroppsspråket (f. eks en vennlig hånd på skulderen). Barnet opplever det trygt å være sammen med meg, også i vanskelige situasjoner. Det går an å komme ut av det vanskelige på en ok måte.

RESPEKT

Evne og vilje til "å se om igjen" i møte med barnet.
Barnet og jeg er likeverdige – ikke likestilte. Hva utsetter jeg barnet for i møte med meg? Be om unnskyldning/reparere når jeg ha trådt over det som er ok.

REAKSJON

Være tilstede med hele meg(legge bort Iphone/PC), være interessert. Se, lytte, handle. Tenke BEHOV/følelser før eller i stedet for LØSNING. Se barnet innefra og meg selv utenfra.

Barnet er ikke vanskelig, det har det vanskelig.

REFLEKSJON

På egen væremåte, kroppsuttrykk, tilrettelegging fysisk/psykisk, innhold i arbeidet, felles og for meg selv. Jeg har ansvar for mitt liv, mitt arbeid.

ICDP- 8 temaer for godt samspill:

(«Fokusbarn»)

- Vis positive følelser – vis at du er glad i barnet
- Juster deg til barnet og følg dets initiativ
- Snakk med barnet om ting det er opptatt av og prøv å få i gang en "følelsmessig samtale"
- Gi ros for det barnet klarer å gjøre, og vis anerkjennelse
- Hjelp barnet til å samle oppmerksomheten sin , slik at dere har felles opplevelse av det som er rundt dere
- Gi mening til det barnet opplever av omverdenen ved å beskrive det dere opplever sammen og ved å vise følelser og entusiasme
- Utdyp og gi forklaringer når du opplever noe sammen med barnet
- Hjelp barnet til å kontrollere seg selv ved å sette grenser for det på en positiv måte: ved å lede det, vise positive alternativer og ved å planlegge sammen

Psykisk helse/omsorg 1-3 år

«Jeg kan være den ene»

- Tilgjengelige og tilstedeværende voksne som ser og anerkjenner barna
- Barna skal føle seg sett og hørt
- Barna øver seg på å sette ord på sine følelser
- Hva prøver barnet å fortelle oss gjennom kropp og uttrykk? Voksne møter barna med undring og omsorg.
- Skape et inkluderende miljø gjennom å anerkjenne barna både når de er sinte og glade.
- Tett samarbeid med foreldre og de ansatte - vi ønsker en myk overgang mellom hjem og barnehage
- *”I barnehagen skal alle barna oppleve at de blir sett og forstått, respektert og få den hjelp de har behov for. Bhg skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barnet og personalet, og mellom barnet og grunnlag for trivsel, glede og mestring” (Rammeplanen 2017)*

Psykisk helse/omsorg 3-5 år

«Jeg kan være den ene»

- Tilgjengelige og tilstedeværende voksne som ser og anerkjenner barna
- Barna skal føle seg sett og hørt
- Barna skal få lære seg at sette ord på sine følelser og kjenne at deres reaksjon er normal
- Bruk av røde og grønne bamser både i samling og i hverdagen
- Hva prøver barnet fortelle meg? Voksne skal være lydhøre og møte barna på sine følelser
- I møte med barnet skal vi tenke på hvordan kan jeg være til hjelp isteden for å tenke at jeg skal oppdra.
- Skape et inkluderende miljø gjennom å anerkjenne barna både når de har det vondt og når de viser omsorg til andre.
- Anerkjenne barn på at han har det vanskelig- han er ikke vanskelig
- Hos oss er det lov å gjøre feil
- Tett samarbeid med hjemmet om barna- vi ønsker en myk overgang mellom hjem og barnehage

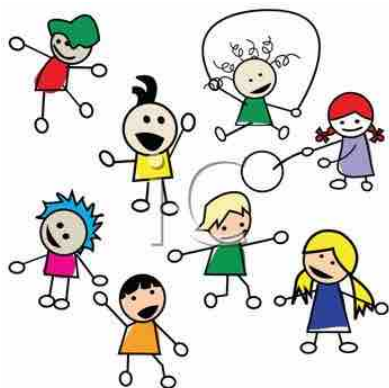

Overgang barnehage -skole

- Pedagogisk leder for de eldste besøker de som startet 1. trinn i august.
- Inviterer de 1. klassinger som har gått på Grindaberget til å komme og vise fram sekk og pennal, og fortelle våre 5-åringene hvordan det er å gå på skolen.
- Foreldremøte i Oktober for 5-års foreldrene om overgangen til skolen
- En fra Gullhaug skole kommer og forteller om hvordan det er på skolen. Forventninger til barna og foreldrene. Hvilke forventninger har vi til dem?
- Lek med nærbarnehagene
- Besøker SFO
- Besøker biblioteket på Gullhaug
- Fotballcup med nærbarnehagene
- Besøker 1. trinn sammen med 5-åringene
- Egne rutiner for samarbeid mellom nærbarnehagene og skolene

Lek og samspill

- Barnets hovedaktivitet («Jeg har bare lekt i dag»)
- Hovedvekt på frileken
- Egenledelse i lek (se «hjulet»)
- Voksenrollen (deltagende, observerende, utvider...)
- Samspill, gruppedynamikk, «3. pedagog»
- Lekemiljø inne og ute (tilgjengelighet, inspirasjon)

Egenledelse i lek

- Hvordan vi utnytter vår mentale kapasitet

Planlegging

Organisering

Arbeidshukommelse

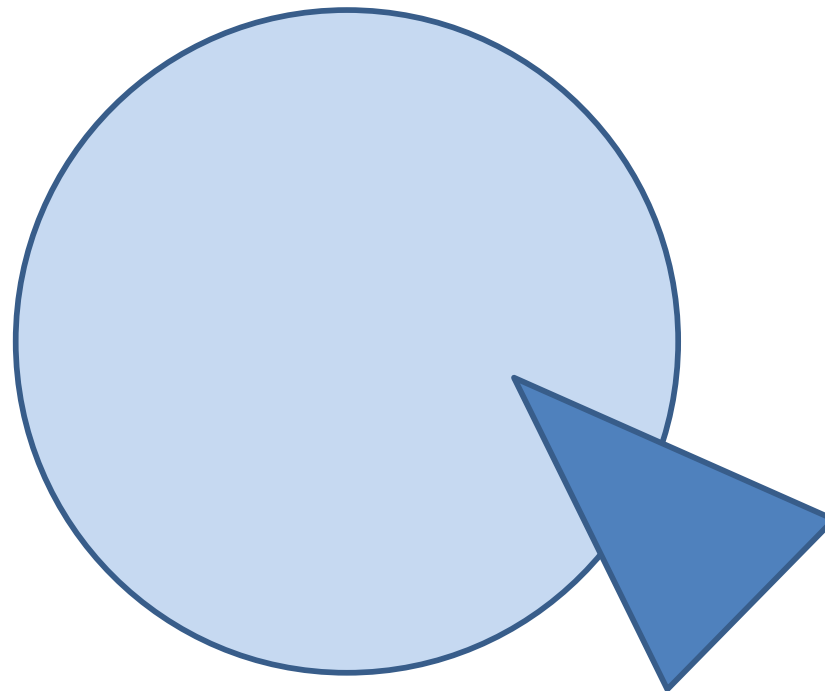
- Hvordan vi er sammen med andre

Igangsetting

Fleksibilitet

Selvregulering

Selv-monitorering

Lek og samspill 1-3 år

- Titt-tei-leken:
  - Hos de yngste barna er det en stor spenning i at noe forsvinner, for så å dukke opp igjen. Ofte titter de opp fra gjemmesteder for å invitere til slik lek. Dette kan hjelpe de i å forstå at ting ikke trenger å bli borte, men kommer tilbake
- Tumblelek:
  - Et barns bevegelse appellerer til bevegelseslyst hos andre barn. Sammen skaper de en felles tumblelek der de løper, hopper, klatrer osv. De utvider sin romforståelse og bruker hele avdelingen aktivt når de er i tumblelek
- Parallellek:
  - De yngste barna leker ofte med det samme og ved siden av hverandre, uten å være i interaksjon med hverandre
- Rollelek:
  - Barna går fra å kunne late som om de drikker av en plastkopp til å kunne late som om de er noen andre enn seg selv, for eksempel en mor, hund eller lege. Her leker de ofte ut sine opplevelser og det er en arena der barna er mer og mer i interaksjon med hverandre

Lek og Samspill 3-5 år

- Hvordan ser leken ut? Kommer alle til eller er det noen barn som alltid må ha samme rolle?
- Hvem bestemmer i leken? Er det variasjon? Leker de alltid det samme?
- Hvordan kan vi og barna hjelpe hverandre å fylle på med fakta/kunnskap om det han/hun er interessert i til de andre, så de vil bli med å leke.
- Hva trenger enkelte barn hjelp med for å få gode lekeopplevelser?
- Vi ønsker å styrke deres selvfølelse. Det du synes er morsomt, det du ønsker å leke, dine innspill, er viktige. Den du er i kraft av deg selv, er viktig!
- Egenledelse i lek
- Jeg i gruppe- Gruppeledelse

Hva gjør vi for å utvikle gode samspillsferdigheter 3-5 år

- Temasamlinger
  - Hva gjør vi når vi ser at noen går alene?
  - Hvordan føles det når noen sier at du ikke kan bli med?
  - Hva er en god venn?
  - Hvordan kan du være en god venn og lekekamerat?
- Leser bøker om vennskap og reflekterer sammen med barna
- Voksne er med og veileder dem i lek, hjelper dem med kommunikasjonen
- Veileder barn inn i lek
- Voksne presenterer nye leker, materiell, utvider leken, skaper felles opplevelse, så de har en felles start å gå ut fra
- Tar med barna i hvordan de ønsker at deres lekemiljø skal se ut
- Samarbeider med foreldre- hvem inviterer vi og hvorfor? Bevisstgjør dem på hvor viktig de er for å skape nye lekerelasjoner mellom barna.
- Skaper tid og rom for lek

Læring 1-3 år

- Læring gjennom hverdagssituasjoner – Vi øver på å dele, samarbeide, ta på klær/sko, spise selv og vi veileder i lek.
- Vi er støttende stillas, vi støtter opp under barnas utfordringer
- Gjennom lek lærer de yngste barna blant annet om egenledelse, mestring, selvhevdelse og nestekjærlighet.
- ”Barns nysgjerrighet, kreativitet, og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser” (Rammeplanen 2017)

Læring 3-5 år

- Følger barnas innspill og initiativ - hva er de opptatt av?
- Undrer oss sammen med barna heller enn å gi dem svarene på alt. Hva tenker de? Hvordan kan vi finne det ut?
- De får øvd seg på å uttrykke seg med forskjellige materiell
- Legger til rette for spill
- Forskerklubb
- Stimulerer til rollelek der barnet får jobbet/utvikler språket sitt, samtidig som at barnet utvider ordforrådet sitt.
- 5-års klubb der vi jobber med tall/antall og mengde, bokstaver
- Vi gir barna muligheter for å søke erfaringer og opplevelser alene og i samspill med andre.
- Gjennom utforsking og samtale skaffer barn seg kunnskap og innsikt på mange områder.

Språk

Standard for språkarbeid i Grindaberget barnehage

- Ordsetting på alt vi gjør, ser og er, begrepsutvidelse
- Bøker – tilgjengelighet, bevissthet hver dag
- Språkrom m/varierte verktøy/materiell + ta tid til språk
- "Bravo – leken" og annen lek med språk
- "Grep om begreper"
- Språkgrupper/språkstøtte (veil. fra språksenteret & Haug)
- Barnesamtaler - samtaler/dialog daglig
- En språkansvarlig på huset
- Gode overgangsrutiner til skolen
- Språkmangfold - Tolketjenesten

Språk 1-3 år

- Kommunikasjon – både nonverbalt og verbalt
- Sang, rim og regler.
- Bøker
- Flanellograf
- Eventyr med konkrete
- «Bravo-leken»:
  - Kort med barnas navn og bilde
  - Temakort (bla. farger, dyr i Norge, høytider, ord på ulike språk osv.)
  - Bevegelser som stimulerer til bedre læring av språk (åle, krabbe, henge, snurre)
- Vi hjelper barna til å sette ord på det de vil si
- Vi setter ord på og snakker rundt det barna føler, ser, gjør og opplever i løpet av dagen.

Språk 3-5 år

- Kommunikasjon. Hvordan snakker vi med hverandre? Hva setter vi ord på? Hvem ser vi på når vi snakker?
- 3 sekunders regelen (Barnet tar kontakt- du svarer og venter til barnet avslutter/svarer)
- Hva gjør vi?
  - Vi leker mye med språket - klappe stavelser, hva/hvem begynner på den og den bokstaven?
  - Spiller spill som stimulerer språket (Eks. eventyrskort, bokstavsspill, lydspill, førstelyden lotto)
  - Leser mye bøker som vi reflekterer rundt. Hva tror vi boken handler om da vi ser på framsiden? Ble det sånn? Hva skjedde egentlig? Her hjelper vi barna med å bygge ut ordforrådet.
  - Benytter oss av konkrete når vi forteller eventyr
  - Lager eventyr sammen med barna
  - Vi synger og lærer oss rim og regler
  - Grep om begreper [Grep om begreper](#)
  - Gi dem som trenger det tid til å tenke seg om før de svarer
  - Hjelper dem til å sette ord på hva de tenker og føler, og ting de trenger hjelp til men som de finner ord på.

Grindaberget barnehage

Medvirkning og likeverd barn, foreldre, kolleger

- Barnekonvensjonen: Innflytelse på eget liv.
- Gi tid, rom og mulighet på tvers av kjønn, alder, kultur
- Ulik måte på ulike utviklingstrinn. Progresjon avd.
- Å trygge barn og voksne: forberede, informere, referere, tilbakemelde
- Bevissthet og refleksjon rundt vårt menneske-og barnesyn, egne verdier/holdninger til kjønn, ulik utvikling, ulike kulturer m.m
- Bevissthet og refleksjon rundt normalitetsbegrepet
- Eget møte for refleksjon foreldre og ped.ledere i jan.
- Min væremåte/kroppsuttrykk:
Nærværende – vennlig – undrende

«Nærvær er kjærlighetens kjerne»

Medvirkning og likeverd 1-3 år

- Observerer hva barna liker og planlegger ut i fra dette
- Lytter til barnas ord og nonverbale uttrykk
- Barna får ta del i hverdagens avgjørelser
- Vi endrer planer etter barnas behov her og nå
- Barna skal bli hørt, sett og anerkjent uavhengig av alder, kjønn og kultur
- Forberede barna ved overganger
- Voksne skal engasjere og være på barnas nivå.
- FNs Barnekonvensjon: Innflytelse på eget liv

Medvirkning, likestilling og likeverd 3-5 år

- Ser hvert enkelt barn og tar det på alvor -den du er, det du er opptatt av, er viktig
- Vi møter barna med varme og omsorg, hjelper dem å sette ord på hva de føler og tenker
- Følger barnas initiativ, det de er opptatt av
- Barna tar del i planlegging og evaluering av aktiviteter
- Vi forberede barna på hva som skal skje, informerer i barnehagen, men gir i tillegg ut informasjon til foreldre så de kan gjøre det hjemme
- Årsplan, månedsplaner og ukeplaner tar hensyn til barnas ønsker og interesser
- Barna får ytre sine tanker og meninger i samling, på tur og i gode samtaler gjennom dagen
- Vi tar utgangspunkt i barnas interesser ved innkjøp av nye leker, utstyr og materiell til avdelingen
- Reflekterer over vår egen syn for å bevisstgjøre oss på egen praksis og holdninger til kjønn, ulik utvikling og ulike kulturer
- Barnekonvensjonen- Alle barn har rett til å si sin mening
- Vi fokuserer på relasjoner og lek- legger til rette for gode lekopplevelser der fokus ikke ligger på kjønn

De 7 fagområdene

- Kommunikasjon, språk og tekst
Begreper, sanger, bøker, samtale, lek, spill, språkgruppe
- Kropp, bevegelse, mat og helse
mestring, fin- og grovmotorikk, sunt kosthold, friluftsliv,
- Kunst, kultur og kreativitet
ulike uttrykk, fantasi, skaperglede, estetikk
- Natur, miljø og teknologi
undring, glede, iaktta, eksperimentere, systematisere
- Antall, rom og form
lek og utforsking med tall, former, mønstre, begreper, orientering
- Etikk, religion og filosofi
undring, normer og verdier, toleranse, innsikt, kunnskap
- Nærmiljø og samfunn
fellesskapet, opplevelser i nærmiljøet, likestilling, tradisjoner

Fagområdene

- Lotusskjema på alle 7 fagområdene.
Som en bevisstgjøring, refleksjon, dokumentasjon
- 2018-19
  - 1-3 år – «Natur, miljø og teknologi» (Tr)
  - 1-2 år – «Kunst, kultur og kreativitet» (Ty)
  - 3-5 år – «Antall, rom og form» (Fi)

Realfag

Matematikk og naturfag

- Før-matematisk opplæring:
  - Begreper
  - Sortering
  - Telling, mengder
- Verktøy
  - Bravo-leken og "Grep om begreper"
  - Turdager
  - Hverdagssituasjoner
  - Friluftsgruppen, uteliv
  - Fragleklubben
  - Felles realfagdag

Nettsider:

www.naturfagsenteret.no

www.matematikkenteret.no

Grindaberget barnehage

Realfag 3-5 år

- Formatematiske begreper
  - setter ord på hva vi gjør
  - spiller spill der barna får øvd seg på de grunnleggende matematiske begrepene
  - bruker begrepene i hverdagen sammen med barna (Eks. stor, liten, varm, kald)
- Teller alt fra hvor mange vi er i samling, til hvor mange mark vi ser langs veien når vi går på tur
- Sorterer etter størrelse, farger, materiell (eks. v/rydding)
- Preposisjoner, adjektiv
- Ser etter former på avdelingen og på tur. Gjør barna bevisst på hvilke former som finnes rundt oss.
- Mattesekken- bruker matematikk aktivt og bevisst både inne og ute
- Bøker
- Bevisstgjør barna på hvor mye spennende matematikk vi har i hverdagen
- Forskerklubb- vi tar på oss forskerbrillene og ser på hvordan ting rundt oss fungerer
- Friluftsliv - hvordan kan vi bruke skogen til lek og læring

Kulturbegivenheter

- Bærums Verk – natur, historie, kunst og håndverk
- Sætern gård, turistforeningen ("Julemoro", overnatting i Gapahuk)
- Teater (Sandvika, Oslo, i b.h)
- Museum, kunstutstilling (barnekunstmuseet, reptilmuseet m.m)
- Besøk til brannstasjon og «brann-dag» på Kalvøya
- Barnas hjem/hus/familie/kultur
- Naturen og naturområdene rundt oss
- Bibliotek (Bekkestua)
- FN-dagen, adventsstund, Lucia, nissefest, gul og rød lunsj, karneval, sommerfest, temasamlinger, sanger
- Julesamling for nærbarnehagene i Lommedalen kirke
- Aktivitetsdag, fotballkamp og aktiviteter med nærbarnehagene/skolen
- (Gårdsbesøk)
- Bær-innhøsting i bh (rips) + i skogen (blåbær)
- 17-mai feiring på og med Gullhaug skole/nærb.h

MyKid

- Hensikt: Samle all informasjon et sted
- Et internt kommunikasjonsverktøy mellom b.h og foreldrene
- Kan logges på via app eller på nettet.
- Beskjeder til og fra foreldre om hvert enkelt barn samt dagsrapporter, månedsplaner, innkallinger evt. med påmelding til møter, dugnader, foreldresamtaler m.m
- Hjemmesiden via MyKid. Her vil det være info som bl.a søkere til barnehagen vil kunne se:
Hovedfokus, årsplan, årshjul, de ansatte, generell info om oss m.m

App'en lastes ned gratis og dere logger dere inn med passord dere har fått/evt. endret til deres.

Finn deres barn og fyll på informasjon om mor og far, tlf.nr og mailadresse, adresse.

Når vi sender ut mail (fra MyKid) vil kun de som har ført inn sin mailadresse få mail.

MyKid er et kommunikasjonsverktøy mellom barnehagen og foreldrene. Dere kan føre opp andre kontaktpersoner(besteforeldre o.l. Disse skal bare føres opp med tlf.nr. Ikke med mailadresse eller ha tilgang til annet.

Vi sender all informasjon gjennom MyKid: Dagspåminnelser, dagsrapporter og nyhetsbrev fra DL med møteinnkallelser, skriv, månedsrapport – og ikke minst **bilder..** Dere vil få en pushvarsler en gang i døgnet med påminnelse dersom det ligger ny info, bilder osv. til dere.

Rød boble: aktuell melding akkurat nå

Grå boble: gammel melding (ligger ca. en uke)

Grønn/gul boble: en fremtidig beskjed (møte, hendelse o.l.)

Dere gir beskjed om sykdom, fridager osv. på MyKid

Dere kan sende andre beskjeder på MyKid-SMS, men vi svarer gjennom "dagspåminnelser".

(SMS koster 52 øre pr.stk for oss)

Vi vil bruke MyKid- SMS hvis det er noe som haster veldig.

For sensitive opplysninger vil vi ta kontakt pr. telefon og evt. samtale.

Vi ber dere gjøre det samme.

NB! Det er kun vi i barnehagen som ser SMS og mail dere sender gjennom MyKid.

Dersom dere vil ha MyKid på engelsk, trykker dere på eng. flagg øverst i høyre hjørne

Hjemmesiden: www.grindaberget.no Generell info om barnehagen.

Hva foreldrene kan forvente seg av oss

- Vi hilser og tar i mot både dere og barnet deres på en hyggelig måte på morgenen.
- Vi kobler oss på ved mottakelse og av ved avskjed
- Vi lytter interessert til dere. (P.s Selv om vi lytter er det ikke alltid vi kan ordne alt!)
- Vi møter barnet deres som det unike mennesket det er i forhold til behov og utvikling
- Vi er engasjerte i barnet deres og dere som er rundt det.
- Vi holder oss oppdatert faglig
- Vi ønsker å være i en god utvikling i forhold til oss selv, barnet deres, yrket vårt og samfunnet rundt oss.
- Vi gir veiledning ved behov
- Felles skjema og mal for foreldresamtaler

Våre forventninger til foreldrene

- At dere hilser på barn og voksne når dere kommer og sier ha det bra når dere går.
- At dere kobler der av ved levering og på ved henting
- At dere sier tydelig fra til både barnet og en av personalet når dere går.
- At dere gir beskjed dersom barnet ikke kommer, eller kommer sent i barnehagen, innen kl.9.30 (9 for utegruppa)
- At dere informerer hvis det har skjedd ting som kan gi reaksjoner hos barnet (dårlig/god start på dagen, dødsfall, sykdom, skillsmisse m.m.)
- At dere holder orden på barnets garderobeplass og til en hver tid har tøy som barnet trenger i forhold til gjeldende årstid.
- At hjemmesiden, blogg, oppslag og annen info leses jevnlig.
- At dere skriver dere på og følger opp foreldresamtaler og andre avtaler/verv.
- At dere engasjerer dere og gir tilbakemeldinger på en god måte både når dere er fornøyd og ikke fornøyd.
- At dere har mobilen avslått og ikke bruker den i barnehagen.
- At dere ikke bruker snus eller kommer ruset i barnehagen.

Trafikksikkerhet

- Alle parkerer på en av parkeringsplassene – rygge inn.
- Dersom sykler og hunder er med, plasser dette utenfor gjerde.
- Benytt portene, ikke hopp over eller bær barnet over gjerde/port.
- Det er bare voksne som åpner portene. Barn skal ikke gå ut av porten alene.
- Når foreldre har kommet innenfor barnehagen, er barna deres ansvar
- Gi tydelig beskjed når dere kommer og går.
- Vi har egne regler for turer i nærmiljøet, i trafikk og med offentlige transportmidler.

Trafikksikkerhet 1-5 år

Vi har en friluftsavdeling som daglig er på turer i nærmiljøet og må forholde seg til trafikk, så ved oppstart på avdelingen går vi alltid gjennom hvordan man skal opptre i trafikken sammen med barna. Hvordan skal vi gå? Hva skal man tenke på? Hva gjør vi hvis det kommer en bil og vi går langs veien (Sæteren gård, gamleveien)?

- En voksen har telleansvar og er ansvarlig for å telle barna jevnlig når vi er ute på tur. Er vi mange blir barna fordelt på flere voksne hvor de voksne da har tellanavar for sine barn.
- Når vi går er det alltid en voksen først og en voksen sist som passer på at alle barna er med.
- Alle barn har vester merket med barnehagen sitt navn og telefonnummer til gruppen de hører til (friluft/fiskedammen).
- Vi forbereder barna på hvor vi skal og går i rekke fram til første krysset.
- Noen barn får alltid være med og si "over veien". Vi opplever at barna tar det på stort alvor og syns det er stas å få det ansvaret. Vi ser til at alle barn følger med og ser til venstre, høyre, venstre. Kommer det en bil, går vi ikke over veien før bilen har stoppet helt. Vi går rolig over veien.
- Når vi står ved veioverganger hvor vi ikke ser så godt, hører vi først etter biler. Kan vi høre en bil?
Går vi langs en skogsvei, gamleveien eller andre veier hvor det kan komme biler stopper vi alltid når vi ser en bil komme. Alle barna venter til bilen har kjørt forbi.

- På sykkel/gangveier snakker vi også om at her kan det komme sykler og/eller andre gående så det er viktig at vi følger med. Vi holder til samme side av gangveien (venstre) slik at syklister og andre gående kan komme forbi.
- På gangvei/skogsvei hvor de voksne ikke går først har vi stoppesteder der barna stopper og vi samles ved før vi går videre.
- Vi snakker om stoppestedene på starten av året. De eldste lærer de yngre hvor stoppestedene er i tillegg til at vi går gjennom dem på de første turene.
- Stoppestedene er som regel innfor synsvidde fra det forrige stoppestedet og er tydelige og lett gjenkjennelige for barna (Veikryss, bommer, bekkekryss, kjennemerker i naturen, etc).
- Stoppestedene tilpasses barnegruppens alder, modenhet og størrelse. (Fragglene har f.eks lenger avstand mellom stoppestedene enn de yngre). (Turleder/voksne som går først er også ansvarlig for å ha stoppesteder han/hun selv er komfortabel med).
- I trafikken ser vi på skiltene og snakker om hva de betyr.
- Vi har alltid med sekk med førstehjelpsutstyr, telefon, medisiner på tur.
- Det er alltid de voksne som åpner porten (både ansatte men også foreldre).

Vi har også rutiner for når vi tar turer med buss eller trikk

Dokumentasjon og vurdering

- Lotusskjema på fagområdene.
- Foreldresamtaler skriftlig (felles mal) før og etter samtalen
- Intervju/samtale: foreldre med 5 åringene, våren
- Fokusbarn: 1 fokusbarn hver 14. hver dag.
- Systematisk og løpende observering (se årshjul)
språk, sosialt samspill og lek. Vi bruker «Askeladden», «Tras», «Alle med», «SIT»
- Halvårsevaluering
- Foreldreundersøkelse hvert år
- Medarbeiderundersøkelse hvert år
- Fastholdelse på gjennomføring, refleksjon/spørsmål i forhold til årshjulene

Evaluering av 2017-18

- Generelt: Et tøft og lærerikt år!
- To pedagoger sluttet til jul, mange vikarer, liten relevant respons på utlysninger
- Mange vikarer i korte og lengre perioder (Manpower). Skaper lite kontinuitet, sliter på fast personale.
- Daglig leder delvis sykemeldt jan-april p.g.a sykdom i nær familie. Delegering og informasjon utarbeidet/revidert til stedfortreder og styret. Styrket avdeling med en ped.medarbeider. God hjelp og støtte fra medarbeidere og styre!
- Flere barn strever – avslag på ekstraressurser, men vi satte selv inn ekstra bemanning.Obs og veiledning fra veiledningsenteret + TIT.
Fra 2018-19 vil vi ha faste voksne m/ fast ped.leder som følger faste barnegrupper (5åringene og 3-4 åringene) i stedet for å være fast på friluftsgruppen eller inne - gruppen. Mer kontinuitet på innhold, oppfølging av barn og foreldre. Tydeligere ansvarsoppgaver for de voksne.
- Mange foreldresamtaler, planlagte og spontane direkte eller på telefon.
Vi ser at dette kan gå utover arbeidet med barna da det tar en voksen/pedagog bort fra avdelingen. Vi vil derfor sette opp faste tider hvor foreldre kan ringe eller snakke med oss. Ellers kan de skrive mail eller sende beskjeder og spørsmål gjennom MyKid.

- Vi har gått igjennom og revidert foreldresamtalemalen, hvordan vi tar i mot og følger opp nye ansatte og hva vi gjør når vi er bekymret for et barn.
- Vi har gått igjennom den nye Rammeplanen.
Alle på hver avdeling leste, jobbet med og la frem et kapittel hver på planleggingsdagen i aug-17.
- Årshjulene ble fraveket en del p.g.a mye vikarer.
Vi opplever at vi har jobbet i tråd med årsplanen i forhold til det grunnleggende og viktigste: Være tilstede for barna, se og møte og anerkjenne. Samt møte og veilede foreldre.
- Vi ser «fruktene» av at 5 nå har tatt 1 års EQ-utdanning! En viktig kompetanse å ha for å møte oss selv, barna og hverandre på en anerkjennende og ikke-dømmende måte. Det er også viktig i forhold til veiledning av hverandre!
Vi fortsetter med å sende minimum 2 stk hvert år på 1 årig utd.
- MyKid fungerer bra som kommunikasjonsverktøy til foreldre og personalet!
Bra med oversikt over barn og personalet og aktiviteter på kalenderen.
Vi og foreldrene må bli flinkere til å bruke «boblen» for å gi beskjeder om hvert enkelt barn, ikke så mye SMS.
- Vi endret varmmat-servering fra to til tre dager i uken høst-17. Det har runget veldig bra! Fra aug-19 setter vi opp kostbetaling fra kr.400 til kr.450 (sist økt i 2015)

Tverrfaglig samarbeid

- Språksenteret
- Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)
m/ veiledningstelefonen
- Veiledningssenteret
- Tidlig innsatsteam (TiT)
- Refleksjonspartner/terapeut(pers)
- Helsestasjonen, PST(psykososialt team)
- Fysioterapeut
- Logoped
- Nærskolene (overgangsrutiner/samarbeid)
- Barnevernet
- BUP

Informasjonskanaler

- Hjemmesiden www.grindaberget.no
m/info om personalet, historikk, årsplan, handlingsplaner, vedtekter m.m
- MyKidapp: dagsrapport hver dag, bilder, planer, sms, mailer til og fra foreldrene
- Samtaler ved bringing og henting
- Foreldresamtaler (2 ganger + ved behov)
- Prosjekter med og uten utstillinger/fremlegg
- Avis, tidsskrifter, foredrag, TV

Kontakt oss

trollstua@grindaberget.no

Tlf: 468 32 644

tyttebaertua@grindaberget.no

Tlf: 468 26 183

fiskedammen@grindaberget.no

Tlf: 482 02 796

Friluftsgruppen: 468 34 553

post@grindaberget.no

Tlf: 413 79 801

